

Kolding Kommune

REVURDERING

af miljøgodkendelse af den 26. april 2005

AF FJERKRÆPRODUKTIONEN PÅ KÆLLINGKÆR,

ESBJERGVEJ 59, 6094 HEJLS

Husdyrbrugsloven § 39, jf. § 41

Lov nr. 1572 af
20. dec. 2006 jf. lovbek.
nr. 1486 af 4. dec. 2009
om miljøgodkendelse m.v.
af husdyrbrug.

Dato for gyldighed
24. september 2014

Kolding Kommune
Landbrug
Nytov 11
6000 Kolding
Telefon 79797439
Landbrug@kolding.dk
www.kolding.dk

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	Sammenfatning.....	3
1.1	Generelt om Revurderinger	3
1.2	Sammenfatning af revurderingen på kællingkær	3
2	Afgørelse om revurdering.....	4
2.1	Grundlag for afgørelsen	4
2.2	Afgørelse om revurdering	4
2.3	Offentlighed	4
3	Generelle forhold.....	6
3.1	Beskrivelse af husdyrbruget og projektet	6
3.2	Meddelelsespligt – anlæg, ejerforhold	6
3.3	Gyldighed, retsbeskyttelse og næste revurdering	6
4	Baggrund for afgørelsen	7
4.1	Husdyrproduktion	7
4.2	Staldanlæg og Håndtering af gødning.....	7
4.3	Fodring og foderopbevaring	8
4.4	Affald	9
4.5	Spildevand, transport og forebyggende foranstaltninger	9
4.6	Lugt.....	10
4.7	Støj og lys	10
4.8	Naturbeskyttelse, habitatvurdering, bilag IV og arealdriften	11
4.9	Tilsyn og egenkontrol	11
4.10	Husdyrbrugets ophør	11
5	Anvendelse af Bedst Tilgængelig Teknik (BAT)	13
5.1	Management (ledelses- og kontrolrutiner).....	13
5.2	Foder herunder fosfor.....	14
5.3	Staldindretning og gødningshåndtering herunder ammoniakemission	16
5.4	Forbrug af vand og energi.....	17
5.5	Opbevaring, håndtering og udbringning af husdyrgødning.....	17
5.6	Samlet vurdering af BAT på ejendommen	17
6	Konklusion og afgørelse	18
7	Klagevejledning og underretning	19
7.1	Klagevejledning og søgsmål	19
7.2	Underretning om Revurderingen.....	19
8	Bilag	21

DATABLAD

ANSØGER

Navn	Jens Peter Raun
Adresse	Esbjergvej 59, 6094 Hejls
Telefonnr.	40334346
Mail	kellingkaer@hotmail.com

BEDRIFT

Navn	Jens Peter Raun
Adresse	Esbjergvej 59, 6094 Hejls
Matr. nr.	19a m.fl. Hejls By, Hejls
Ejendomsnummer	6210257255
CVR-nr.	51916611
CHR-nr.	18730

KONSULENT

Navn	KHL: Lene Egtved Andersen
Adresse	Niels Bohrs Vej 2, 6000 Kolding
Telefonnr.	7634 1788
E-mail	lea@khl.dk

TILSYNSMYNDIGHED

Navn	Kolding Kommune
Adresse	Nytorv 11, 6000 Kolding
Telefon nr.	7979 7979 – Landbrugsafdelingen 7979 7439
E-mail	landbrug@kolding.dk
Hjemmeside	www.kolding.dk/landbrug
Kvalitetssikring	Marianne Yde, Kolding Kommune

MILJØGODKENDELSE

Miljøgodkendelse	Miljøgodkendelse gældende fra den 26. april 2005
Revurdering	Revurdering af miljøgodkendelse gældende fra 24. september 2014

1 SAMMENFATNING

1.1 GENERELT OM REVURDERINGER

Miljøgodkendelser af husdyrbrug meddelt efter Miljøbeskyttelseslovens kapitel 5 skal regelmæssigt tages op til revurdering og om nødvendigt ajourføres i lyset af den teknologiske udvikling. Den første revurdering sker 8 år efter miljøgodkendelsen er meddelt, og de efterfølgende revurderinger skal ske mindst hvert 10. år.

Fra det tidspunkt, hvor kommunalbestyrelsen finder grundlag for at revurdere et husdyrbrugs miljøgodkendelse, som er meddelt i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 33, træder husdyrbruglovens regelgrundlag i kraft.

Det fremgår af husdyrbruglovens § 41, at revurderingen gennemføres ved påbud efter husdyrbruglovens § 39. Revurderingen skal resultere i en afgørelse, hvor vilkårene i den oprindelige godkendelse enten skærpes ved påbud eller i en afgørelse, hvor der ikke findes anledning til at skærpe.

En revurderingsafgørelse er ikke en ny godkendelsehandling. Derfor kan en revurdering ikke indebære en udvidelse eller ændring af den oprindelige godkendelse, der kan medføre forøget forurening.

Et af formålene med den regelmæssige revurdering er, at det løbende sikres, at husdyrbrugets indretning og drift fortsat er baseret på anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT). BAT skal sikre, at forureningen fra husdyrbruget til stadighed begrænses mest muligt. Der skal således stilles skærpede vilkår, hvis væsentlige ændringer i BAT skaber mulighed for betydelig nedbringelse af emissionerne, uden det medfører uforholdsmæssige store omkostninger.

Revurderingen giver ikke mulighed for at gennemføre vurderinger efter habitatbekendtgørelsens § 7, ligesom husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen ikke giver hjemmel til, at bekendtgørelsens beskyttelsesniveauer skal gælde i revurderingssager i forhold til natur. Vilkår i forbindelse med revurdering af hensyn til den omkringliggende natur skal derfor udelukkende gennemføres i overensstemmelse med princippet om BAT.

Påbud – ud over, hvad der følger af BAT – skal således være begrundet i en væsentlig forurening, hvor der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse eller forureningen i øvrigt går ud over det, der blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse.

Revurderingen af husdyrbrug udløser endvidere ikke miljøvurdering af tredjemandsarealer og egne arealer.

1.2 SAMMENFATNING AF REVURDERINGEN PÅ KÆLLINGKÆR

Kolding Kommune har revurderet det miljøgodkendte husdyrbrug Kællingkær på Esbjergvej 59, 6094 Hejls. Miljøgodkendelsen er fra den 26. april 2005, og blev givet af tidligere Christiansfeld Kommune.

Staldanlægget, driften og produktionsstørrelsen er ikke ændret siden godkendelsen blev givet, og det ændres ikke forbindelse med revurderingen. Udgangspunktet for revurderingen er derfor den miljøgodkendte kyllingeproduktion på 630.000 stk. slagtekyllinger (38 dage) svarende til 250 DE.

Husdyrbruget overholder husdyrbruglovens beskyttelsesniveau for lugt, og Kolding Kommune vurderer, at produktionen kan fortsætte uden væsentlige gener for naboerne. Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier for ammoniak og fosfor er overholdt, og det vurderes, at driften lever op til bedst anvendelig teknologi (BAT). BAT-kravet opfyldes ved, at der nedbringes en øget andel af dybstrøelsen direkte. En nærmere redegørelse for overholdelse af BAT-kravet er beskrevet i afsnit 4.2.

Kolding Kommune vurderer derfor samlet, at produktionen med de vilkår, som er stillet, ikke medfører væsentlige miljømæssige påvirkninger, og at husdyrbruget fortsat kan drives på en måde, som er forenelig med hensynet til omgivelserne.

2 AFGØRELSE OM REVURDERING

2.1 GRUNDLAG FOR AFGØRELSEN

Ejendommen har en kapitel 5-godkendelse fra 2005 meddelt efter Miljøbeskyttelsesloven med en godkendt årlig produktion på 630.000 slagtekyllinger (38 dg.), svarende til 191 DE beregnet efter dagældende normer. Den tilladte produktion svarer efter nugældende dyreenhedsberegning til 250 DE (2012-tal).

Revurderingen tager udgangspunkt i ejendommens miljøgodkendelse, tilsyn på bedriften samt de supplerende oplysninger, som ansøger og konsulent har indsendt via www.husdyrgodkendelse.dk, beregningsskema nr. 61557 med tilhørende bilag (indsendt første gang den 10. februar 2014 og sidste gang som version 4 den 18. september 2014, FarmN version 4.0, beregningsmotor 2.1).

Revurderingen indeholder en beskrivelse samt Kommunens bemærkninger og vurdering af den eksisterende produktion set i lyset af den teknologiske udvikling.

2.2 AFGØRELSE OM REVURDERING

Kolding Kommune har vurderet, at den eksisterende miljøgodkendelse på Esbjergvej 59, 6094 Hejllkan revurderes i henhold til § 39 i Lov nr. 1572 af 20. dec. 2006, jf. lovbek. nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug med tilhørende bekendtgørelser (jf. bilag 1).

Revurderingen indeholder en beskrivelse, kommunens bemærkninger og vurderinger samt vilkår, der skal gælde for den fortsatte drift af ejendommen. Nye eller ændrede vilkår er markeret med en farve-markering af vilkåret. Vilkår, der ikke er ændret er markeret med *kursiv*. Vilkår, som er ophævet som følge af, at de er dækket af generel lovgivning, eller i øvrigt ikke længere er aktuelle, er gennemstreget. Samlet vilkårs katalog kan ses i bilag 3.

Nye vilkår meddeles som påbud efter husdyrbruglovens § 39, jævnfør § 41. Vilkårene er gældende fra tidspunktet for meddelelse af revurderingen.

Vilkår meddelt som påbud i forbindelse med revurderingen har ingen retsbeskyttelse. Vilkår meddelt som påbud efter husdyrbruglovens § 39, jævnfør § 41 kan påklages i henhold til klagevejledningen i afsnit 7. Vilkår, som er videreført fra den eksisterende miljøgodkendelse, kan ikke påklages.

Afgørelsen træffes med hjemmel i husdyrbruglovens § 39, jf. § 41.

Revurderingen er en tilladelse til, at virksomheden fortsat kan producere på de gældende vilkår suppleret med de nye vilkår meddelt ved påbud (se vilkårs katalog i bilag 3). Endvidere er nogle af de oprindelige vilkår ophævet som følge af, at de allerede er omfattet af generel lovgivning.

Klagevejledning er beskrevet i afsnit 7.1.

2.3 OFFENTLIGHED

Ifølge § 42 i bek. om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug skal kommunen lade offentligheden vide, når den indleder en revurdering. Denne indledning af revurderingen har været annonceret på kommunens hjemmeside med en henvisning i Kolding Ugeavis med frist for indgivelse af bemærkninger til den 16. december 2013.

Der indkom ingen bemærkninger.

Når et udkast til revurderingen af miljøgodkendelsen foreligger, vil enhver, der har bedt om udkastet under den indledende annoncering, få lejlighed til at kommentere dette indenfor en frist på 3 uger efter modtagelse af udkastet. Ingen har anmodet om at få udkastet tilsendt i offentlighedsfasen.

Ansøger, lejer af staldene og konsulent har modtaget udkastet til revurdering i perioden fra den 21. marts 2014 til den 4. april 2014. Dette betragtes som en forudgående varsel om påbud.

Der indkom bemærkninger fra konsulent og ansøger angående andelen af den direkte udkørsel af dybstrøelse. Efterfølgende har kommunen modtaget en redegørelse vedr. de økonomiske og praktiske vilkår ved en øget udkørsel af dybstrøelse. Disse er indarbejdet i revurderingen.

Kolding Kommune har vurderet, hvorvidt der er parter, der er individuelt berørt af afgørelsen jf. Forvaltningslovens § 19. Det er vurderet, at der ikke er parter i den aktuelle afgørelse.

Afgørelsen om revurdering af miljøgodkendelsen af den 26. april 2005 er gældende fra de 24. september 2014. Afgørelsen er offentlig annonceret på kommunens hjemmeside med en henvisning i Kolding Ugeavis. Afgørelsen er fremsendt til elektroniske parter samt til de nærmeste naboer og matrikulære naboer indenfor konsekvensafstanden.

Klagefristen er den 22. oktober 2014 (se klagevejledning afsnit 7).

3 GENERELLE FORHOLD

3.1 BESKRIVELSE AF HUSDYRBRUGET OG PROJEKTET

Revurderingen omfatter alle landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen Esbjergvej 59, 6094 Hejls.

Til ejendommen er tilknyttet husdyrproduktionen med CVR nr. 51916611. Ejendommen er ejet af Jens Peter Raun. Staldene på Esbjergvej 59 er udlejet til Hksan Denmark A/S.

Der foretages ikke godkendelsespligtige ændringer i forbindelse med den lovpligtige revurdering af ejendommens miljøgodkendelse. Ansøger har lavet tiltag, således kravet om BAT for den pågældende bedrift kan overholdes (jf. afsnit 4.2).

3.2 MEDDELELSESPLIGT – ANLÆG, EJERFORHOLD

Virksomheden skal drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet og den miljøtekniske beskrivelse og i henhold til godkendelsens vilkår. Ændring i ejerforhold eller driftsansvarlig skal meddeles til kommunen.

Denne revurdering til den oprindelige godkendelse skal være kendt af den daglige driftsansvarlige og andet personale med tilknytning til husdyrbruget. Et eksemplar af nærværende revurdering skal til enhver tid være tilgængelig for og kendt af de personer, der har ansvaret for virksomhedens indretning og drift.

Husdyrbruget må ikke udvides eller ændres bygnings- eller produktionsmæssigt uden forudgående anmeldelse til og tilladelse fra Kolding Kommune.

3.3 GYLDIGHED, RETSBESKYTTELSE OG NÆSTE REVURDERING

Den gennemførte revurdering giver anledning til, at Kolding Kommune ændrer visse vilkår i den hidtil gældende miljøgodkendelse. De vilkår, som ikke ændres, er overført uændret til denne afgørelse. Endvidere er utidssvarende vilkår ophævet (jf. bilag 3), og nye vilkår er tilføjet ved påbud.

Vilkårene er gældende fra tidspunktet for meddelelse af revurderingen. Vilkår meddelt i forbindelse med revurderingen har ingen retsbeskyttelse. Vilkår meddelt som påbud efter husdyrbruglovens § 39, jævnfør § 41 kan påklages i henhold til klagevejledningen i afsnit 7. Vilkår, som er videreført fra den eksisterende miljøgodkendelse, kan ikke påklages.

Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler, love og bekendtgørelser, også selv om disse regler er skærpente i forhold til denne revurdering.

Bedriftens miljøgodkendelse skal, jf. § 40 i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den næste regelmæssige revurdering er planlagt til 2023.

4 BAGGRUND FOR AFGØRELSEN

4.1 HUSDYRPRODUKTION

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ejendommen Esbjergvej 59, 6094 Hejls er den 26. april 2005 blevet miljøgodkendt af den tidligere Christiansfeld Kommune nu Kolding Kommune.

Godkendelsen blev meddelt efter miljøbeskyttelseslovens kap. 5 og godkendte en samlet årlig produktion på 630.000 slagtekyllinger (38 dage) svarende til 190 DE beregnet efter dagældende normer og 250 DE med nu-gældende normer (2012-data). Med de nuværende DE-regler svarer det til 245,1 DE (2014-tal).

StaldID	Godk. pligtig renovering	Staldsystem kode	Nudrift/ansøgt	Antal dyr	Antal Stipladser	Evt. vægt (kg)/alder (mdr.)		Evt. mælkeydelse (EKM) /ændret fravænningsvægt i alt per årsso*	Antal DE
						Ind	Ud		
ST-208589	Nej	FjSI06	Nudrift	315000	37060				125,00
			Ansøgt	315000	37060				125,00
ST-208590	Nej	FjSI06	Nudrift	315000	37060				125,00
			Ansøgt	315000	37060				125,00
Sum			Nudrift						250,00
			Ansøgt						250,00
Ændring alle produktioner:									0,00

Der produceres ca. 8 hold slagtekyllinger pr. år. Der er ca. 35.000 slagtekyllinger pr. stald. Tomgangsperioden (vask og udtørring af staldene) strækker sig normalt over ca. 7 dage.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Revurderingen giver ikke tilladelse til at øge eller ændre dyreholdet, og der er derfor ikke tale om nogen mer-påvirkning af omgivelserne.

Dyreenheder er beregnet efter de omregningsfaktorer i husdyrgødningsbekendtgørelsen, som er gældende på oplysningstidspunktet. Miljøvurderingerne er gennemført i forhold til antal dyr og den faktiske størrelse og sammensætning af dyreholdet, og miljøgodkendelsen tager derfor afsæt heri, uagtet at der på et senere tidspunkt måtte ske ændringer i beregning af antal dyreenheder.

Eksisterende produktionsvilkår er ændret, således at de nugældende normer samt et maksimalt produktionsomfang er med (vilkår 1).

VILKÅR

1. (Nyt vilkår) *Husdyrbruget tillades drevet med en årsproduktion på 630.000 stk. 38 dages slagtekyllinger svarende til 250 DE (2012-tal).*

Ved afvigelser på kyllingernes alder/slagtevægt skal antallet koordineres således, at produktionen ikke overstiger 250 DE efter nugældende DE-beregninger samt at emissionerne ikke stiger.

2. (Vilkår uændret) *Virksomheden skal indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for godkendelsen.*
3. (Vilkår uændret) *Et eksemplar af godkendelsen til enhver tid skal være tilgængelig for de personer, der arbejder med virksomhedens daglige drift.*

4.2 STALDANLÆG OG HÅNDTERING AF GØDNING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Slagtekyllingestaldene er opført i 1993 og 2000 og er hver på ca. 2.000 m². Der er fast gulv med dybstrøelse (spagnum). Begge stalde har hvert sit forrum (skift af tøj, desinfektion). Belægningsgraden for slagtekyllinger

må ikke overstige 40 kg kyllinger pr. m³ netto. Der er ikke sket bygningsmæssige ændringer af anlægget siden 2000, og der opføres ikke nyt byggeri i forbindelse med revurderingen.

Begge slagtekyllingestalde kører synkront, dvs. indsætning og afhentning af kyllinger sker samtidigt. Inden et nyt hold daggamle kyllinger indsættes, klargøres staldene. Udmugning påbegyndes straks efter, at kyllingerne er kørt væk. Gødningen køres i markstak eller spredes direkte. Normen er, at mindst 15 % af dybstrøelsen skal køres direkte ud.

Projektet overholder det generelle ammoniakreduktionstab i forhold til referencenormen for stalde og gødningslagre for slagtekyllingeproduktioner.

Der er for nærværende projekt begrænsede muligheder for at implementere ammoniakreducerende teknikker. Normen er 15 % for andelen af fjerkrægødning, som udspreddes direkte fra stald. BAT-niveauet for ammoniak er ud fra Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier beregnet til 9.009 kg NH₃-N. Ammoniakemissionen for anlægget ligger på 9.315 kg NH₃-N. Emissionen ligger dermed over BAT-niveauet.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Der er tale om et lovligt eksisterende husdyrbrug, hvor det ikke er påkrævet, at staldanlægget ændres. Staldanlægget skal i forbindelse med revurderingen dog leve op til miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier for ammoniakemission.

Staldsystemet (fast gulv med dybstrøelse) er det eneste system til slagtekyllingeproduktion i Danmark. Kolding Kommune vurderer, at indretningen af bedriftens staldanlæg er miljømæssig forsvarlig og samlet set lever op til bedste tilgængelige teknik (BAT).

Der er redegjort for omkostningerne forbundet med at udbringe en større mængde fjerkrægødning på sort jord direkte fra stald. 28 % direkte udbringning vil reducere ammoniakfordampningen med 307 kg N/år og bringe ammoniakemissionen under det beregnede BAT-niveau (se nærmere beskrivelse af BAT i afsnit 5).

VILKÅR

4a. *(Vilkår ophævet) Fast gødning fra slagtekyllingeproduktionen (med et tørstofindhold på mindst 30%) kan oplagres i marken. Placeringen af gødningen skal overholde tit enhver tid gældende afstandskrav for placering af møddinger m.v., jf. husdyrbekendtgørelsens § 4 (se oplysningsbladet). Gødningen skal være overdækket i henhold til gældende lovgivning inden 7 dage fra gødningen er lagt i markstak. Endvidere må gødningen kun ligge samme sted i 12 måneder og ikke samme sted igen før efter 5 år. Ophæves da omfattet af generel lovgivning jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsen.*

4.3 FODRING OG FODEROPBEVARING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Opbevaring og håndtering af foder ændres ikke. Overholdelse af BAT er beskrevet i kapitel 5.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kolding Kommune vurderer, at der ved udarbejdelse af foderplaner tages godt hånd om foderets udnyttelse, og dermed sikrer en optimal udnyttelse af næringsstofferne. Se endvidere afsnittet om BAT (jf. afsnit 5).

Med den nuværende opbevaring og håndtering af foderet vurderes det, at der ikke vil ske en væsentlig påvirkning af omgivelserne.

VILKÅR

- 4.** *(Uændret vilkår) Stalde og udenomsarealer skal vedligeholdes, således at væsentlige støv- og lugtgener ikke opstår i området uden for ejendommen.*
- 5.** *(Uændret vilkår) Fodersiloer skal indrettes således, at evt. støvgener i forbindelse med indblæsning af foder undgås, f.eks. med melcykloner eller anden støvbegrænsende foranstaltning.*

4.4 AFFALD

Driften fortsætter uændret i forhold til miljøgodkendelsen fra 2005. Vilkår nr. 7a om opbevaring af døde dyr ophæves, da det er omfattet af generel lovgivning.

VILKÅR

6. (Vilkår uændret) *Farligt affald skal opbevares under tag, i lukket emballage, på tæt bund med kant og uden afløb til kloak.*
- 7a. (Vilkår ophævet) ~~Døde dyr skal snarest transporteres til destruktionsanstalt og i tidsrummet inden afhentning opbevares i lukket rum eller på en sådan måde, at de ikke kan give anledning til væsentlige lugtgener eller andet uhygiejnisk forhold. Døde dyr må ikke nedgraves eller opbevares sammen med fast eller flydende gødning. Døde dyr skal afhentes mindst en gang om ugen (ophæves da generel lovgivning jf. bek. om opbevaring af døde produktionsdyr).~~

4.5 SPILDEVAND, TRANSPORT OG FOREBYGGENDE FORANSTALTNINGER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Rengøring påbegyndes straks efter, at kyllingerne er kørt væk. Efterfølgende vaskes og desinficeres staldene, herunder også foder og drikkevandsanlæg. Der sker dels en iblødsætning, dels en desinfektion (tåge-). Efter endt rengøring udtørres staldene.

Forholdene omkring spildevand, transport og forebyggende foranstaltninger er uændret siden den eksisterende miljøgodkendelse blev givet i 2005.

Indretning af påfyldningsplads og brug af marksprøjte foregår i særskilt lovgivning og af en anden myndighed.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Med den nuværende håndtering af spildevand, transport og forebyggende foranstaltninger vurderes det, at der ikke vil ske en væsentlig påvirkning af omgivelserne.

VILKÅR

7. (Vilkår uændret) *Virksomheden skal indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for godkendelsen.*
- 8.a (Vilkår ophæves) ~~Vaskevand fra stalde skal ledes til opsamling i beholder og udspredes efter gældende regler.~~ Ophæves da omfattet af generelt lovgivning, jf. bek. om påfyldning og vask m.v. af sprøjter til udbringning af plantebeskyttelsesmidler.
8. (Vilkår uændret) *Der skal foretages en effektiv fluebekæmpelse efter Statens Skadedyrlaboratoriums "Retningslinier for fluebekæmpelse af fluer på gårde med husdyr".*
9. (Vilkår uændret) *Udenomsarealer holdes i ryddelig stand, således at mulighed for rottetilhold og gener for omgivelserne minimeres at sprøjtemidler/lægemidler skal opbevares forsvarligt, under lås, utilgængeligt for børn, og ikke sammen med eller i nærheden af Levnedsmidler, foderstoffer, lægemidler og lignende.*
10. (Vilkår uændret) *Vask af gødningsspreder (og sprøjteudstyr) skal foregå på plads uden afløb til dræn og vandløb.*
- 11.a (Vilkår ophævet) ~~Ved påfyldning af vand fra vandforsyningsanlæg til marksprøjte i forbindelse med brug af sprøjtemidler skal sikres, at der ikke risiko for tilbagesug. Ophæves da omfattet af generel lovgivning jf. bek. om påfyldning og vask m.v. af sprøjter til udbringning af plantebeskyttelsesmidler.~~

4.6 LUGT

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Lugtgenekriterierne er i forbindelse med revurderingen beregnet i Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem, som benyttes ved en godkendelse efter husdyrbrugloven.

Område	Andre ejendomme med mere end 75 DE(antal)	Beregnings model	Samlet ukorrigeret	Korrigeret geneafstand (ansøgt drift)	Korrigeret geneafstand (nudrift)	Vægtet gennemsnits afstand	Genekriterie overholdt
Eksisterende eller fremtidig byzone	0	Ny	547,94	0,00	0,00	0,00	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Samlet bebyggelse	0	Ny	407,45	0,00	0,00	0,00	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Enkelt bolig	0	Ny	184,80	0,00	0,00	0,00	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Lugt fra staldene er på godkendelsestidspunktet beregnet efter ny lugtvejledning og Miljøstyrelsens vejledende afstandsgrænser. Det blev på godkendelsestidspunktet vurderet, at husdyrbruget ikke ville give anledning til væsentlige lugtgener.

Kommunen kan ikke stille krav til reduktion af lugt fra staldene med mindre lugtgeneafstanden er overskredet og en eventuel lugtreduktion er økonomisk og teknisk muligt ud fra princippet om proportionalitet.

Geneafstanden for lugt til enkeltbolig, samlet bebyggelse og byzone er overholdt. Produktionen er uændret, og der sker ikke nogen forøgelse af lugtmissionen fra staldene. Der stilles derfor ikke krav til lugtreduktionen.

4.7 STØJ OG LYS

Driften fortsætter uændret i forhold til miljøgodkendelsen fra 2005, og vilkårene er uændret.

VILKÅR

11. (Vilkår uændret) Virksomhedens bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) må i intet punkt i området - målt i skel ved nærmeste nabobeboelse – overstige nedenfor anførte værdier, som er normale for områder udlagt til blandet bolig og erhverv:

DAG			
mandag-fredag	kl. 07.00 - 18.00	55 dB(A)	ref. tid 8 timer
Lørdag	kl. 07.00 - 14.00	55 dB(A)	ref. tid 7 timer
Lørdag	kl. 14.00 - 18.00	45 dB(A)	ref. tid 4 timer
søn- og helligdage	kl. 07.00 - 18.00	45 dB(A)	ref. tid 8 timer
AFTEN			
alle dage	kl. 18.00 - 22.00	45 dB(A)	ref. tid 1 time
NAT			
alle dage	kl. 22.00 - 07.00	40 dB(A)*	ref. tid ½ time

* Støjens maksimalværdi må om natten ikke overstige 55 dB(A) ved boliger.

12. (Vilkår uændret) Virksomheden, såfremt miljømyndigheden finder det nødvendigt skal gennem målinger dokumenterer over for miljømyndigheden i Kolding Kommune, at de ovennævnte støjvilkår overholdes. Målingerne skal udføres som angivet i Miljøstyrelsens seneste vejledning, og kan maksimalt forlanges gennemført én gang årligt.

4.8 NATURBESKYTTELSE, HABITATVURDERING, BILAG IV OG AREALDRIFTEN

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Arealdriften fortsætter uændret under overholdelse af de generelle regler i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Godkendelsesbekendtgørelsen giver ikke hjemmel til at bestemme, at bekendtgørelsens beskyttelsesniveau i forhold til ammoniak, lugt, fosforoverskud og nitrat, jf. §§ 9-11 og bilag 3-4, skal gælde i revurderinger af miljøgodkendelser efter Miljøbeskyttelsesloven § 33.

Arealer, der er godkendt til udbringning af husdyrgødning fra et husdyrbrug godkendt efter miljøbeskyttelseslovens § 33, skal heller ikke vurderes efter habitatbekendtgørelsen. Pligten til at gennemføre en vurdering efter habitatbekendtgørelsens § 7, stk. 1 og 2 gælder ikke for revurderingsafgørelser. Baggrunden er, at habitatdirektivets artikel 6 stk. 3 ikke gælder for eksisterende virksomhed, der fortsætter uændret.

Da virksomheden fortsætter uændret, foretages ingen habitatvurdering, herunder heller ingen vurdering af potentielle bilag IV arter.

4.9 TILSYN OG EGENKONTROL

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Egenkontrol fortsætter uændret. Virksomhedens drift sker efter Det Danske Fjerkræråds vejledning: "God produktionspraksis ved produktion af slagtekyllinger".

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kommunen vurderer, at de eksisterende vilkår om egenkontrol og dokumentationskrav vil være tilstrækkelige til at føre tilsyn med ejendommens drift og miljøgodkendelsens overholdelse.

Der er vilkår, der udgår fra den eksisterende miljøgodkendelse, da de er dækket af anden lovgivning eller i øvrigt ikke er aktuelle.

VILKÅR

13. (Vilkår uændret) *Der skal til enhver tid kunne fremlægges tilsynsmyndigheden, Kolding Kommune, kopi af skriftlige aftaler om afsætning af overskydende gødning eller kopi af forpagtningskontrakter.*
- 14a. (Vilkår ophævet) ~~Der skal til enhver tid kunne fremlægges tilsynsmyndigheden, Christiansfeld Kommune, dokumentation for størrelsen af husdyrproduktionen på ejendommen (ophæves da ikke relevant længere).~~
14. (Vilkår uændret) *Der skal til enhver tid over for tilsynsmyndigheden, Kolding Kommune, fremlægges sædskifte- og gødningsplaner, som kan dokumentere, at gødningen udbringes miljømæssigt forsvarligt.*
15. (Vilkår uændret) *Der skal ske både en alarmering til alarmcentral (ring 112) og igangsætning af afværgeforanstaltninger, såfremt gylleudslip ved uheld eller lignende kan medføre en forurening af omgivelser herunder vandløb.*

4.10 HUSDYRBRUGETS OPHØR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der er i den eksisterende miljøgodkendelse ingen vilkår, som beskriver, hvordan husdyrbruget skal forholde sig ved ophør.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kolding Kommune stiller påbud om oprydning i forbindelse med bedriftens totale ophør, så risiko for forurening og gener i form af for eksempel lugt, fluer og skadedyr begrænses og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende stand jf. vilkår 16 og 17.

VILKÅR

16. (Nyt vilkår) Ved total ophør af virksomheden skal staldanlægget rengøres og gyllen afsættes.

17. (Nyt vilkår) Ophør af virksomheden skal meddeles til Kolding Kommune

5 ANVENDELSE AF BEDST TILGÆNGELIG TEKNIK (BAT)

Et af formålene med den regelmæssige revurdering er, at det løbende sikres, at husdyrbrugets indretning og drift fortsat er baseret på anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT). Det fremgår af husdyrbruglovens § 40 stk. 2, at der skal meddeles påbud, hvis væsentlige ændringer i den bedste tilgængelige teknik skaber mulighed for en betydelig nedbringelse af emissionerne, uden at det medfører uforholdsmæssigt store omkostninger.

Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier kan indgå som et vurderingselement, når kommunen skal vurdere, om der er sket ændringer i BAT, som kan begrunde, at der skal meddeles påbud. Dette gælder både de situationer, hvor kommunalbestyrelsen har pligt til at meddele påbud (det i husdyrbruglovens § 40, stk. 2, nr. 4 nævnte tilfælde) og de situationer, hvor kommunalbestyrelsen kan meddele påbud på grund af ændringer i BAT. Særligt i sidstnævnte situation skal kommunen også inddrage proportionalitetsprincippet, som siger, at der skal være et rimeligt forhold mellem den miljøeffekt, som kan opnås på grund af ændringer i BAT og de økonomiske omkostninger, som dette medfører.

Der skal som minimum redegøres for anvendelsen af BAT-tiltag vedrørende:

- 5.1 Management (ledelses- og kontrolrutiner)
- 5.2 Foder
- 5.3 Staldindretning
- 5.4 Forbrug af vand og energi
- 5.5 Opbevaring, håndtering og udbringning af husdyrgødning

Vurderingen af, hvorvidt husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af BAT, er foretaget i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT).

5.1 MANAGEMENT (LEDELSES- OG KONTROLRUTINER)

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Miljøstyrelsen har valgt, at der ikke skal fastsættes generelle vejledende normer for god management.

Den danske fjerkræbranche har med "Kvalitetssikring i Kyllingeproduktionen" lagt nogle normer, der må anses for strengere end de normer, der kan udledes af IPPC direktivet. Den ansøgte drift vil leve op til KIK normerne, og det vurderes derfor, at ansøger lever op kravet om BAT i forbindelse med management af ejendommen.

Den daglige drift af ejendommen drives efter princippet godt landmandskab og efter Det Danske Fjerkræråds vejledning om ansvarlig driftsledelse, således at anlægget giver mindst mulig miljøbelastning og færrest mulige gener for omgivelserne.

Der er tilknyttet en række fagkonsulenter, der efter behov gennemgår bedriften. Der udarbejdes årligt foderplaner, så en optimal fodring i forhold til både dyr og miljø sikres. Her sikres også, at de oplyste maksimale mængder N og P af dyr overholdes. Der foretages daglige tjek og løbende service på anlæggene efter behov.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kommunen vurderer, at der ved den løbende overvågning af produktionen samt inddragelse af relevante konsulenter sikres et godt overblik over ejendommen og en effektiv ressourceudnyttelse. Ved overholdelse af de stillede krav til egenkontrol opsamles endvidere en række data, der kan indgå i forvaltningen af ejendommen. Det vurderes sammenfattende, at ejendommens management er at betragte som BAT.

Som et led i driftssikkerheden af husdyrbruget, vil der i forbindelse med revurderingen blive stillet vilkår om udarbejdelse af en beredskabsplan (vilkår 18).

VILKÅR

18. (Nyt vilkår) Der skal udarbejdes en beredsskabsplan for husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Denne beredsskabsplan skal vedligeholdes, så oplysningerne i den altid er opdaterede.

Beredsskabsplanen skal foreligge senest et år efter meddelelse af denne revurdering.

5.2 FODER HERUNDER FOSFOR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der er anvendt fodernormerne for slagtekyllinger (38 dage) for 2013/2014 (tidspunktet for indsendelse af ansøgningen i husdyrgodkendelse.dk).

StaldID	Staldsystem kode	Nudrift / ansøgt	FE / dyr eller kg foder per dyr (mink/fjerkræ)	Gram råprotein per FE / Protein % i foder (fjerkræ)	Gram P per FE / fosfor % i foder (fjerkræ)	Proteinprocent i mælk / kg æg per høne (fjerkræ)	Antal fravænnede grise per årssø / kg tilvækst per enhed (fjerkræ)	Fravænningsvægt
ST-208589	FJSI06	Nudrift	3,96	19,96	0,53		2,36	
		Ansøgt	3,96	19,96	0,53		2,36	
ST-208590	FJSI06	Nudrift	3,96	19,96	0,53		2,36	
		Ansøgt	3,96	19,96	0,53		2,36	

Slagtekyllingerne fodres ud fra foderplaner, som sammensættes ud fra gældende normer. Dyrene fasefodres i 3 faser efter, hvor stor deres tilvækst er: 0-7 dage startfoder, 8-17 dage diætfoder og 18-slagtning voksefoder. Herved reduceres udvaskningen af næringsstoffer, da foderets sammensætning tilpasses dyrenes fysiologiske udvikling. Der anvendes fytase med henblik på at garantere et tilstrækkeligt indhold af fordøjeligt fosfor.

Den faktiske mængde fosfor fra produktionen fremgår af nedenstående skema.

Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Dybstrøelse	24989,83	8458,19	0	250,00
Total	24989,83	8458,19	0	250,00

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

BAT-niveauet for fosforemissionen for slagtekyllingerne er beregnet i efterfølgende tabel ud fra Miljøstyrelsens "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik for husdyrbrug med konventionel produktion af slagtekyllinger" fra maj 2011.

Staldafsnit nr.*	Dyrehold og staldtype for ansøgt drift		Kg P ialt
Stald 1 (ST-208589)	Kyllingehus, slagtekyllinger, 38 dg, fast gulv med strøelse	16,94 kg P/DE x 250 DE	4.235 kg P
Stald 2 (ST-208590)		0,06 kg P/1.000 dyr x 630	37,8 kg P
Dyreenheder i alt			4.272,8 kg P
Ansøgningsskema nr. 61557 version 4			8.458,2 kg P

*: Refererer til benævnelserne fra ansøgningsskemaet (www.husdyrgodkendelse.dk)

Som det fremgår af tabellen, er emissionsgrænseværdien ikke overholdt.

Normtallene for indholdet af fosfor ab dyr blev ved normændringen i 2011/12 ændret væsentligt efter at Miljøstyrelsen offentliggjorde emissionsgrænseværdien for fosfor (maj 2011). Det skete på baggrund af ny viden vedrørende slagtekyllingernes aflejring i kroppen af fosfor, således at normtallet for udskillelse af fosfor

blev ændret fra 5,6 kg P pr. 1.000 producerede kyllinger (35 dage) til 12,5 kg P pr. 1.000 producerede kyllinger.

Natur- og Miljøklagenævnet har i flere afgørelser (jf. bl.a. NMK-135-00006 fra 20/6-2012 og NMK-135-00012 fra 22/3-2013 samt Helpdesksvar fra den 11.6.2013 om BAT for fosfor på slagtekyllingebrug) fastlagt den praksis, at BAT standardvilkåret vedrørende slagtekyllinger fremover i stedet skal forstås på baggrund af det bagvedliggende teknologiblad vedrørende fosforindholdet i slagtekyllingefoder fra 17/5-2011, således at BAT standardvilkåret skal fastsættes i forhold til fosforindholdet i foderet (g P/kg foder). Der anvendes fytase i foderblandingerne (BAT). De anvendte normtal er 2013/14, da ansøgningen er kommet ind i dette planår.

Kolding Kommune følger Natur- og Miljøklagenævnets vurdering, og stiller derfor tilsvarende vilkår (jf. vilkår 20) i denne revurdering.

Kolding Kommune vurderer samlet, at de tiltag, der praktiseres mht. til fodring og håndtering af foder er med til at sikre, at der ikke sker en væsentlig påvirkning af omgivelser samt at husdyrbruget lever op til BAT for foder og fosfor.

VILKÅR

19. (Nyt vilkår)

Der skal anvendes fasefodring, og foderets indhold af råprotein og fosfor skal justeres i minimum 3 faser. Der skal anvendes fytase.

20. (Nyt vilkår)

Fosforindholdet i fuldfoder må i gennemsnit over en treårig periode maksimum være følgende totalniveau for fosfor afhængig af kyllingealder:

Alder, dage	Fosfor, gram pr. kg foder
30	5,6
32	5,5
35	5,4
40	5,3
45	5,2

Egenkontrol:

- * Én gang årligt, i forbindelse med indsendelse af gødningsregnskab, skal der af ansøger laves en beregning over det gennemsnitlige indhold af fosfor pr. kg fuldfoder på årsbasis. Beregningen skal opbevares i minimum fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
- * Dokumentation for aktuel produktion skal foreligge. Der skal foreligge en opgørelse over producerede hold/år, indkøbt foder og antal slagtede dyr.
- * Foderets gennemsnitlige indhold af fosfor kan beregnes ud fra forbrug af de anvendte foderblandinger og eventuel forbrug af hvede.
- * Foderoplysninger ligger elektronisk i foderleverandørs database. Foderfabrikkernes blandeforskrifter registreres i forbindelse med leverancerne af foder til det aktuelle hold.
- * Der skal som minimum være én blandeforskrift/deklaration for hver anvendt fasefoder.
- * Der foreligger et foderprogram, hvor den aktuelle hvedetilsætning er beskrevet. Hvedens indhold af næringsstoffer kan dokumenteres ved landsgennemsnit, eller ved analyse af egen hvede.

5.3 STALDINDRETNING OG GØDNINGSHÅNDBLING HERUNDER AMMONIAKEMISSION

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Slagtekyllingestaldene består af fast gulv med strøelse. Der er foder- og vandstrengene ned igennem stalden.

Staldene er forsynet med undertrykkanlæg, med indsugningsventiler placeret i væg og udsugninger placeret ved kip. Ventilationsanlægget er fuldautomatiseret.

Det faktiske ammoniaktab fra stald og lager fra produktionen fremgår af nedenstående skema.

StaldID	Kode for staldsystem	Ammoniaktab fra reference staldsystem (kgN/år)	Ammoniaktab fra valgt staldsystem (kgN/år)	Effekt af valgt staldsystem (kgN/år)	Effekt af valgt staldsystem (%)	Effekt af miljøteknologi (kgN/år)	Effekt af foderoptimering m.m. (kgN/år)	Effekt af miljøtiltag lager (kgN/år)	Faktisk ammoniaktab fra stald og lager (kgN/år)
ST-208589	FjSI06	4718,94	4657,66	61,29	1,30%	0,00	0,00	0,00	4657,66
		4718,94	4657,66	61,29	1,30%	0,00	0,00	0,00	4657,66
ST-208590	FjSI06	4718,94	4657,66	61,29	1,30%	0,00	0,00	0,00	4657,66
		4718,94	4657,66	61,29	1,30%	0,00	0,00	0,00	4657,66
Sum	Nudrift	9437,88	9315,32	122,58		0,00	0,00	0,00	9315,32
	Ansøgt	9437,88	9315,32	122,58		0,00	0,00	0,00	9315,32

Afsætning til biogas er reelt ikke en mulighed for alle landmænd. Det kræver, at der ligger et anlæg i nærområdet, dvs. inden for 20-30 km. Desuden er der jo ikke en garanti for, at biogasselskabet vil indgå nye kontrakter, hvis de allerede har nok biomasse.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

BAT-niveauet for ammoniakemissionen for slagtekyllingerne er beregnet i efterfølgende tabel ud fra Miljøstyrelsens "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik for husdyrbrug med konventionel produktion af slagtekyllinger" fra maj 2011.

Staldafsnit nr.*	Dyrehold og staldtype for ansøgt drift	DE	Kg NH ₃ -N/ 1.000 årsdyr	Kg NH ₃ -N ialt
Stald 1 og 2 (ST-208589& 208590)	Kyllingehus, slagtekyllinger, 38 dg, fast gulv med strøelse	250,0	14,3 x 630	9.009
Dyreenheder i alt		250,0 DE	BAT-niveau	9.009 kg NH₃-N
Ansøgningskema nr. 61557 version 4			Ansøgt	9.315 kg NH ₃ -N

*: Refererer til benævnelserne fra ansøgningskemaet (www.husdyrgodkendelse.dk)

Det fremgår af tabellen, er emissionsgrænseværdien for ammoniak ikke er overholdt.

Kommunen skal meddele påbud i de tilfælde, hvor der er sket væsentlige ændringer i den bedste tilgængelige teknik, som skaber mulighed for en betydelig nedbringelse af emissionerne, uden at det medfører udfordringsmæssigt store omkostninger. Kommunen skal således inddrage proportionalitetsprincippet – det vil sige, at der skal være et rimeligt forhold mellem den miljøeffekt, som kan opnås på grund af ændringer i BAT, og de økonomiske omkostninger, som dette medfører.

Ansøger har indsendt en redegørelse, hvori der er beskrevet 3 scenarier, hvoraf første scenarie er nuværende markdrift og praksis, mens scenarierne 2 og 3 er beskrivelse af markdrift og praksis hvis 28 % af fjerkrægødningen skal udbringes direkte på sort jord eller ovenpå vinterhvede i forbindelse med tømning af staldene. Redegørelsen ses i bilag 4.

Af ansøgers redegørelse af den 17. september 2014 vedr. BAT fremgår, at tabet af fortjeneste ved at udbringe en større mængde fjerkrægødning direkte fra stald er minimum 131.950 kr. Kravet om 28 % direkte udbragt husdyrgødning er begrundet i en forventet mindre kvælstoffordampning på 309 kg N. Dette giver 427 kr./kg N.

Fødevarøkonomisk institut vurderer, at det er rimeligt at forlange op til 100 kr. pr. kg N for en miljøeffekt.

De økonomiske omkostninger ved at udbringe 28 % fjerkrægødning direkte står hermed ikke i et rimeligt forhold til miljøeffekten, der opnås ved ændringen af håndteringen af fjerkrægødningen.

Projektet overholder ikke det fastlagte BAT-niveau for ejendommen på 9.009 kg N pr. år, men teknikken til at nedbringe ammoniakemissionen er ikke proportional med miljøeffekten. Det vurderes, at den nuværende markdrift og praksis er med til at sikre, at der ikke sker en væsentlig påvirkning af omgivelserne. Der stilles dermed ikke krav til andelen af fjerkrægødning, som udspreddes direkte fra stald, da det ikke er proportionelt med miljøeffekten.

Afsætningen til biogas vurderes heller ikke at være proportional med miljøeffekten dels fordi det er afgørende at biogasanlægget ligger i nærområdet, og dels fordi den afsatte husdyrgødning, som afsættes til biogas vil mangle på ejendommen. Indkøb af kunstgødning er omkostningstungt og afsætning til biogas vurderes dermed heller ikke at være proportional med miljøeffekten.

5.4 FORBRUG AF VAND OG ENERGI

Kolding Kommune vurderer, at BAT mht. vand- og energiforbrug er at arbejde på at optimere energieffektiviteten på anlægget. Det vil sige at sikre, at særligt energiforbrugende installationer f.eks. ventilationsanlæg, løbende kontrolleres og vedligeholdes, så de altid kører energimæssigt optimalt. Endvidere kan det betragtes som BAT at registrere vand- og energiforbruget løbende med henblik på at identificere defekter samt vælge udstyr med fokus på vand- og energibesparende egenskaber.

Der er ingen ændringer i vandforbrug og elforbrug bortset fra almindelige optimeringer. Der føres løbende journal over vand- og energiforbrug. Ventilationsanlægget rengøres efter hver produktionscyklus, og service-res og vedligeholdes løbende.

Kolding Kommune vurderer på baggrund af det oplyste, at ejendommen lever op til kravet om anvendelse af BAT med hensyn til vand- og energiforbrug.

5.5 OPBEVARING, HÅNDBETING OG UDBRINGNING AF HUSDYRGØDNING

BAT for udbringningsteknik (bl.a. hurtig nedbringelse af fast husdyrgødning i jorden) er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknik, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF). En stor del af disse tiltag er implementeret i husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og plantedække, hvorfor det er et lovkrav at følge dem.

Der er ingen ændringer i opbevaring, håndtering og udbringning af husdyrgødningen i forhold til den eksisterende miljøgodkendelse.

5.6 SAMLET VURDERING AF BAT PÅ EJENDOMMEN

Ud fra proportionelle betragtninger og tilgængelige teknikker vurderer kommunen, at husdyrbruget har indtaget BAT og truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg og arealer.

6 KONKLUSION OG AFGØRELSE

Kolding Kommune meddeler med nærværende afgørelse påbud om ændring af vilkår fastlagt i husdyrbrugets eksisterende miljøgodkendelse af 26. april 2005.

Det er Kolding Kommunes vurdering, at husdyrbruget fortsat kan producere på de gældende vilkår suppleret med de nye vilkår meddelt ved påbud.

Afgørelsen træffes med hjemmel i husdyrbruglovens § 39, jævnfør § 41.

Påbud om ændring af vilkår samt fastlæggelse af nye vilkår meddeles på baggrund af den lovbundne revurdering af det i-mærkede husdyrbrug efter IPPC-direktivet.

Husdyrbrugets ejer er forud for afgørelsen forvarslet om påbuddet og har modtaget udkastet til afgørelse.

Vilkår træder i kraft straks ved meddelelse af afgørelsen med mindre andet fremgår i det enkelte vilkår. Revurderingen ændrer ikke regelgrundlaget for kontinuitetsbrud for miljøgodkendte husdyrbrug.

Kolding
Kommune

A handwritten signature in blue ink that reads "Betina SC".

Betina Stadager Cramer
Agronom

By- og Udviklingsforvaltningen
Landbrug
Nytov 11
6000 Kolding

7 KLAGEVEJLEDNING OG UNDERRETNING

7.1 KLAGEVEJLEDNING OG SØGSMÅL

Hvad kan man klage over? Retlige spørgsmål samt kommunens påbud om vilkår og vurderinger.

Hvem kan klage? Ansøger, klageberettigede myndigheder, foreninger og organisationer samt enhver der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald.

Hvem er klageinstans? Natur- og Miljøklagenævnet.

Hvortil skal klagen sendes? Stiles til Natur- og Miljøklagenævnet, men sendes skriftligt til Kolding Kommune, Landbrugsafdelingen, Nytorv 11, 6000 Kolding eller til landbrug@kolding.dk.

Hvad er klagefristen? Mandag den 22. oktober 2014 inden kl. 14:00.

Hvad er lovgrundlaget? Lovbek. nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Hvad koster det at klage? 500 kr. Gebyret vil efter modtagelse af klagen blive opkrævet af Natur- og Miljøklagenævnet. Nærmere vejledning om klage og gebyr findes på www.nmkn.dk/Vejledninger.

Søgsmålsfrist: Søgsmål til prøvelse af afgørelsen ved domstolene, skal være anlagt inden 6 måneder fra den offentlige bekendtgørelse af afgørelsen.

7.2 UNDERRETNING OM REVURDERINGEN

Henvielse til revurderingen af miljøgodkendelsen af den 26. april 2005 annonceres den 24. september 2014 i Kolding Ugeavis.

Nedenstående parter har modtaget direkte kopi af revurderingen.

Ansøger

- Jens Peter Raun, Esbjergvej 59, 6094 Hejls

Konsulent

- Lene Egtved Andersen, Kolding Herreds Landboforening. E-post: lea@khl.dk

Parter med E-post

- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1. sal, 1611 København V. E-post: ae@aeraadet.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia. E-post: mail@dkfisk.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø. E-post: dn@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Worsaaesgade 1, 7100 Vejle. E-post: post@sportsfiskeren.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V. E-post: natur@dof.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N. E-post: husdyr@ecocouncil.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Wormstrupvej 2, 7540 Haderup. E-post: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, Postboks 2188, 1017 København K. E-post: fbr@fbr.dk
- Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Syddanmark, Nytorv 2, 6000 Kolding. E-post: sesyd@sst.dk

Nedenstående parter har modtaget en orientering om afgørelse om revurderingen.

Naboer

- Ejer af Hejls Skovvej 10, 6094 Hejls: Joan & Mogens Holmgård, Hjarupvej 9, 6000 Kolding
- Rene & Mette Thrane Frandsen, Kalvehøjvej 10, 6094 Hejls.
- Ejer af Vargårdevej 54 og 55: Nis Jørgen Hjorth Steffesen, Vargårdevej 55, 6094 Hejls.
- Beboer på Vargårdevej 54: Lone Madsen, Vargårdevej 54, 6094 Hejls
- Toke Rueskov Madsen, Elisabeth Rueskov Nielsen & Jørgen Nygaard Madsen, Vargårdevej 56, 6094 Hejls
- Marianne & Henning Nielsen, Rovtsvej 59, 6094 Hejls
- Helle Rüz Hansen & Iain Preece Stewart, Esbjergvej 37, 6094 Hejls
- Maria & Kenneth Thorgaard Holm, Esbjergvej 35, 6094 Hejls
- Michael Sloth Bennetsen, Susanne Sloth Rostgaard & René Rostgaard, Esbjergvej 33, 6094 Hejls.
- Ejer af Esbjergvej 31: Helle Hansen, Enev. Sørensens Vej 54, 6000 Kolding
- Beboer: Stig Nielsen, Esbjergvej 31, 6094 Hejls.
- Sara Schlytter & Morgen Falk-Petersen

8 BILAG

BILAG 1 GRUNDLAG FOR VILKÅR OG HENVISNINGER

Nedenstående findes den fulde titel på de love, bekendtgørelser og andre henvisninger, der er anvendt i miljøgodkendelsen og som danner grundlag for denne.

Husdyrloven: Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (lov nr. 1572 af 20. dec. 2006, jf. lovbek. nr. 1486 af 4. dec. 2009), Miljøministeriet

Godkendelsesbekendtgørelsen: Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug (bek. nr. 1280 af 8. november 2013), Miljøministeriet

Husdyrgødningsbekendtgørelsen: Bekendtgørelse om husdyrbrug og erhvervmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. (bek. nr. 915 af 27. juni 2013), Miljøministeriet

Miljøbeskyttelsesloven: Lov om miljøbeskyttelse (Miljøbeskyttelsesloven) (lov nr. 358 af 6. juni 1991, jf. lovbek. nr. 879 af 26. juni 2010), Miljøministeriet

Vaskepladsbekendtgørelsen: Bekendtgørelse nr. 1355 af 14. december 2012 om påfyldning og vask m.v. af sprøjter til udbringning af plantebeskyttelsesmidler.

Forvaltningsloven: Forvaltningsloven (lov nr. 571 af 19. dec. 1985, jf. lovbek. nr. 988 af 9. okt. 2012), Miljøministeriet

Regulativ for erhvervsaffald: Kolding Kommunes regulativ for erhvervsaffald

Vejledning om gødsning- og harmoniregler 2013/14: Planperioden 1. august 2013-31. juli 2014. Naturerhvervsstyrelsen.

BILAG 2 OVERSIGTSKORT OVER EJENDOMMEN

BILAG 3 VILKÅRSKATALOG

Revurdering af miljøgodkendelsen fra den 26. april 2005 omfatter slagtekyllingeproduktionen og samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen Esbjergvej 59, 6094 Hejls. Ejendommens husdyrproduktion vedrører CHR nr. 20706 og 904285 samt CVR nr. 51916611.. Ejendommen ejes af Jens Peter Raun. Staldanlægget lejes ud til Hkscan Denmark A/S.

Nye vilkår (markeret med blå) meddeles som påbud efter husdyrbruglovens § 39, jævnfør § 41. Vilkårene er gældende fra tidspunktet for meddelelse af revurderingen. Vilkår meddelt som påbud i forbindelse med revurderingen har ingen retsbeskyttelse. Uændrede vilkår fra miljøgodkendelsen fra den 26. april 2005 er markeret med kursiv skrift.

Revurderingen er en tilladelse til, at virksomheden fortsat kan producere på de gældende vilkår suppleret med de nye vilkår meddelt ved påbud. Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler, love og bekendtgørelser.

Vilkår**1.**

Husdyrbruget tillades drevet med en årsproduktion på 630.000 stk. 38 dages slagtekyllinger svarende til 250 DE (2012-tal).

Ved afvigelser på kyllingernes alder/slagtevægt skal antallet koordineres således, at produktionen ikke overstiger 250 DE efter nugældende DE-beregninger samt at emissionerne ikke stiger.

2.

Virksomheden skal indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for godkendelsen.

3.

Et eksemplar af godkendelsen til enhver tid skal være tilgængelig for de personer, der arbejder med virksomhedens daglige drift.

4.

Stalde og udenomsarealer skal vedligeholdes, således at væsentlige støv- og lugtgener ikke opstår i området uden for ejendommen.

5.

Fodersiloer skal indrettes således, at evt. støvgener i forbindelse med indblæsning af foder undgås, f.eks. med melcyktoner eller anden støvbegrænsende foranstaltning

6.

Farligt affald skal opbevares under tag, i lukket emballage, på tæt bund med kant og uden afløb til kloak.

7.

Virksomheden skal indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for godkendelsen.

8.

Der skal foretages en effektiv fluebekæmpelse efter Statens Skadedyrslaboratoriums "Retningslinier for fluebekæmpelse af fluer på gårde med husdyr".

9.

Udenomsarealer holdes i ryddelig stand, således at mulighed for rottetilhold og gener for omgivelserne minimeres. Sprøjtemidler/lægemedler skal opbevares forsvarligt, under Lås, utilgængeligt for børn, og ikke sammen med eller i nærheden af Levnedsmidler, foderstoffer, lægemedler og lignende.

10.

Vask af gødningsspreder og sprøjteudstyr skal foregå på plads uden afløb til dræn og vandløb.

11.

Virksomhedens bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) må i intet punkt i området - målt i skel ved nærmeste nabobeboelse – overstige nedenfor anførte værdier, som er normale for områder udlagt til blandet bolig og erhverv:

DAG			
mandag-fredag	kl. 07.00 - 18.00	55 dB(A)	ref. tid 8 timer
Lørdag	kl. 07.00 - 14.00	55 dB(A)	ref. tid 7 timer
Lørdag	kl. 14.00 - 18.00	45 dB(A)	ref. tid 4 timer
søn- og helligdage	kl. 07.00 - 18.00	45 dB(A)	ref. tid 8 timer
AFTEN			
alle dage	kl. 18.00 - 22.00	45 dB(A)	ref. tid 1 time
NAT			
alle dage	kl. 22.00 - 07.00	40 dB(A)*	ref. tid ½ time

* Støjens maksimalværdi må om natten ikke overstige 55 dB(A) ved boliger.

12.

Virksomheden, såfremt miljømyndigheden finder det nødvendigt skal gennem målinger dokumenterer over for miljømyndigheden i Christiansfeld Kommune, at de ovennævnte støjvilkår overholdes. Målingerne skal udføres som angivet i Miljøstyrelsens seneste vejledning, og kan maksimalt forlanges gennemført én gang årligt.

13.

Der skal til enhver tid skal kunne fremlægges tilsynsmyndigheden, Kolding Kommune, kopi af skriftlige aftaler om afsætning af overskydende gødning eller kopi af forpagtningskontrakter.

14.

Der skal til enhver tid over for tilsynsmyndigheden, Kolding Kommune, fremlægges sædskifte- og gødningsplaner, som kan dokumentere, at gødningen udbringes miljømæssigt forsvarligt.

15.

Der skal ske både en alarmering til alarmcentral (ring 112) og igangsætning af afværgeforanstaltninger, såfremt gylleudslip ved uheld eller lignende kan medføre en forurening af omgivelser herunder vandløb.

16.

Ved total ophør af virksomheden skal staldanlægget rengøres og gyllen afsættes.

17.

Ophør af virksomheden skal meddeles til Kolding Kommune

18.

Der skal udarbejdes en beredsskabsplan for husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Denne beredsskabsplan skal vedligeholdes, så oplysningerne i den altid er opdaterede.

Beredsskabsplanen skal foreligge senest et år efter meddelelse af denne revurdering.

19.

Der skal anvendes fasefodring, og foderets indhold af råprotein og fosfor skal justeres i minimum 3 faser.

Der skal anvendes fytase.

20.

Fosforindholdet i fuldfoder må i gennemsnit over en treårig periode maksimum være følgende totalniveau for fosfor afhængig af kyllingealder:

Alder, dage	Fosfor, gram pr. kg foder
30	5,6
32	5,5
35	5,4
40	5,3
45	5,2

Egenkontrol:

- * Én gang årligt, i forbindelse med indsendelse af gødningsregnskab, skal der af ansøger laves en beregning over det gennemsnitlige indhold af fosfor pr. kg fuldfoder på årsbasis. Beregningen skal opbevares i minimum fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
- * Dokumentation for aktuel produktion skal foreligge. Der skal foreligge en opgørelse over producerede hold/år, indkøbt foder og antal slagtede dyr.
- * Foderets gennemsnitlige indhold af fosfor kan beregnes ud fra forbrug af de anvendte foderblandinger og eventuel forbrug af hvede.
- * Foderoplysninger ligger elektronisk i foderleverandørs database. Foderfabrikkernes blandeforskrifter registreres i forbindelse med leverancerne af foder til det aktuelle hold.
- * Der skal som minimum være én blandeforskrift/deklaration for hver anvendt fasefoder.
- * Der foreligger et foderprogram, hvor den aktuelle hvedetilsætning er beskrevet. Hvedens indhold af næringsstoffer kan dokumenteres ved landsgennemsnit, eller ved analyse af egen hvede.

Kolding Kommune
 Akseltorv 1
 6000 Kolding
 Att. miljøafdelingen

Kolding, den 18. september 2014

Indsigelse i forbindelse med revurdering af ejendommen Esbjergvej 59, 6094 Hejls, ejet af Jens P Raun.

I forbindelse med revurderingen, er der fra Kommunens side stillet krav om, at 28 % af ejendommens produktion af fjerkrædybstrøelse, skal udsprede direkte fra stalden ud på marken, uden først at have ligget i markstak. Kravet er begrundet med en forventet mindre ammoniakfordampning på 307 kg kvælstof.

På ejendommen er der en godkendt produktion på 245,1 DE og det vil sige, at der er 68,6 DE (28 %) der skal spredes direkte fra stalden. Jeg må gå ud fra, at Kolding Kommune forventer, at de 28 % skal udbringes på bar jord og nedpløjes/nedharves. Det vil imidlertid, set fra mit synspunkt, have langt flere ulemper end fordele, hvis der overhovedet kan være nogle fordele ved den praksis og det vil jeg prøve at synliggøre nedenfor.

Nedenfor er opstillet 3 scenarier, som er relevante i den forbindelse:

Scenarie 1: Beskrivelse af nuværende markdrift og praksis og ammoniakfordampning

Scenarie 2: Beskrivelse af markdrift og praksis og ammoniakfordampning, hvis de 28 % skal udsprede på bar jord til vårsæd i forbindelse med tømning af staldene.

Scenarie 3: Beskrivelse af markdrift og praksis og ammoniakfordampning, hvis de 28 % skal udsprede ovenpå vinterhvede i forbindelse med tømning af staldene.

Scenarie 1: Beskrivelse af nuværende markdrift og praksis.

Markdrift: Der er på ejendommen ca. 140 ha i omdrift. Deraf er ca. 7 hektar med juletræer, græs og brak.

Jorden i omdrift dyrkes normalt hovedsageligt med vinterhvede, der udgør 90 - 100 ha. Af øvrige afgrøder er vinterraps med ca. 15 ha vinterraps. I de seneste 3 år har der desuden været ca. 20 ha vårbyg i markplanen, udelukkende etableret for at overholde reglerne omkring efterafgrøder. Valget med overvejende at dyrke vinterhvede på arealet, er taget ud fra, at jorden er meget dyrkningsstabil (JB 6 – 7) der egner sig godt til dyrkning af vinterhvede og erfaringsmæssigt er den afgrøde der trives bedst på ejendommen. Derudover dyrkes der hvede, da det er den eneste kornart der kan anvendes i kyllingeproduktionen som foder, og for at få så stor selvforsyning som muligt, dyrkes der al den hvede som det er muligt.

Håndtering af husdyrgødning: Når staldene tømmes for kyllinger, køres fjerkrædybstrøelsen straks i markstakke, som stakkes op og tilrettes, så stakkene kan afdækkes optimalt. Stakkene afdækkes STRAKS med plastic og der gøres meget ud af, at stakkene er fuldstændig lukkede hele vejen rundt, for at mindske ammoniakfordampningen og eventuelle lugtgener.

Udspredning af fjerkrægødningen fra kyllingeproduktionen foregår ved, at der så tidligt som muligt i foråret (typisk midt i marts), vælges et optimalt tidspunkt for udspredning af den lagrede dybstrøelse. Ved udspredning af kyllingemøg, er det uhyre vigtigt, at temperaturen er lav, at jorden er fugtig og at der helst efterfølgende skal komme lidt nedbør. Derudover skal kørselsforholdene i marken naturligvis være optimale. Hvis ikke forholdene er optimale, er der stor risiko for enten ammoniak-fordampning eller udvaskning af kvælstof. I forvejen er kvælstofnormerne til vinterhvede 15 - 20 % under det økonomisk optimale, så alle landmænd er interesserede i, at få udnyttet deres husdyrgødning så optimalt som muligt.

Ved spredning i køligt og fugtigt vejr opnås desuden den fordel, at lugtgenerne for naboer bliver meget mindre. Ved kun at have ét udspredningstidspunkt, opnår Jens Peter Raun desuden den fordel, at udspredningen af husdyrgødning generer de omkringboende mindst muligt. Det er absolut ikke uvæsentligt. Derfor er der på ejendommen også investeret i eget udstyr til udspredning af husdyrgødningen, så det altid kan gøres, når forholdene er optimale.

Så ideen med den nuværende praksis er altså, at få et så lille kvælstoftab som muligt, så få lugtgener som muligt og samtidig få så stor en egenproduktion af foder som muligt.

Staldene er i forårsmånederne de sidste 3 år tømt på følgende datoer:

2012: 24. januar, 20. marts, 14. maj. Faktisk spredning husdyrgødning 20. - 25. marts.

2013: 22. februar, 12. april, 29. maj. Faktisk spredning af husdyrgødning 24. – 26. februar.

2014: 23. januar, 10. marts, 21. maj. Faktisk spredning af husdyrgødning 10. - 15. marts.

Scenarie 2: Beskrivelse af markdrift og praksis, hvis de 28 % skal udsprede på bar jord til vårsæd i februar-april-maj forbindelse med tømning af staldene.

Hvis gødningen skal spredes direkte fra staldene i forårsmånederne, kræves det, at der dyrkes f.eks. vårbyg, hvor husdyrgødningen er nedharvet eller nedpløjet umiddelbart inden. De 68,6 DE der skal udbringes på denne måde, vil kræve minimum 49 hektar med vårbyg (68,6 DE, max 1,4 DE/ha = 49 ha).

Da Jens Peter Raun i forvejen dyrker ca. 20 ha vårbyg, er han kun "tvunget" til at ændre 29 ha fra vinterhvede til vårbyg. Regnestykket ved at dyrke 29 hektar vårbyg i stedet for 29 hektar vinterhvede ser således ud:

Udbytte hvede: $80 \text{ hkg/ha} \times 29 \text{ ha} = 2.320 \text{ hkg hvede}$.

Udbytte vårbyg: $60 \text{ hkg/ha} \times 29 \text{ ha} = 1.740 \text{ hkg vårbyg}$.

Forskel 580 hkg korn

Vårbyg kan ikke anvendes til kyllingefoder. Vårbyggen skal derfor transporteres til en nærliggende foderstof og der skal indkøbes hvede i stedet for. Ved aflevering af korn til foderstofften, regner man som gennemsnit med ca. 10 kr. /hkg til tørring, rensning og analyse. Derudover skal der regnes med minimum 7,5 kr. /hkg til fragt.

Derudover er der en prisdifference på i gennemsnit 5 kr./hkg på hvede i forhold til byg (hvede er dyrere end byg). Desuden tager foderstofften ca. 15 kr. /hkg for udlevering og fragt af hveden. Det giver følgende regnestykke, når der dyrkes 29 hektar vårbyg, med et udbytte på i alt 1.740 hkg:

Fragt 1.740 hkg vårbyg:	$1.740 \text{ hkg} \times 7,5 \text{ kr/hkg} =$	13.050 kr.
Tørring /frarens/analyse vårbyg:	$1.740 \text{ hkg} \times 10 \text{ kr/hkg} =$	17.400 kr.
Prisdifference Vårbyg-hvede:	$1.740 \text{ hkg} \times 5 \text{ kr /hkg} =$	8.700 kr.
Udlevering/fragt hvede:	$1.740 \text{ hkg} \times 15 \text{ kr/hkg} =$	26.100 kr.
Pris for ombytning		65.250 kr.

Ovenstående tal er bekræftet af såvel Danish Agro som Vejrup Andel.

Manglende udbytte i forhold til nudrift på 580 hkg til en pris på ca. 115 kr/hkg = 66.700 kr.

I alt difference ved dyrkning af 70 ha vårbyg istf. 70 ha vinterhvede 131.950 kr.

I ovenstående udregning, er udbyttet af vårbyg sat til 60 hkg /ha. Det udbytte er muligt, hvis spredning af husdyrgødningen og såningen foretages inden 10.-15.april. Men en del af vårbyggen skal sås efter tømning af staldene i slutningen af maj måned (jfr. revurderingens krav). Såning af vårbyg så sent som 25. maj-1.juni, vil sandsynligvis betyde op mod en halvering af udbyttet på 60 hkg/ha. Det er der ikke taget hensyn til i udregningen. Så det beregnede tab vil jeg betragte som et absolut minimumsbeløb.

Heller ikke kvælstofmæssigt er løsningen med sent sået vårbyg optimalt. Vårbyg sået på et optimalt tidspunkt har en god udnyttelse af nedharvet fjerkrægødning, men sent sået vårbyg, som måske giver halvt udbytte, udnytter heller ikke fjerkrægødningen godt og har ikke mulighed for at optage den mængde kvælstof, der er kørt ud i husdyrgødning. Her bliver der måske 25-30 % af kvælstoffet i

husdyrgødningen, der ikke kan udnyttes. Dermed er der stor risiko for en senere kvælstofudvaskning, da kvælstoffet jo er kørt ud.

Scenarie 3: Beskrivelse af markdrift og praksis, hvis de 28 % skal udsprede ovenpå vinterhvede i forbindelse med tømning af staldene.

Hvis man forestiller sig, at nuværende markdrift med overvejende vintersæd (hvede + lidt vinterraps) fortsætter, skal husdyrgødningen spredes ovenpå hveden ca. 5. februar, ca. 25. marts og ca. 20. maj.

5. februar er, mht. risikoen for fordampning, et godt tidspunkt at sprede husdyrgødningen på, men ofte er jorden frossen eller snedækket og så er det ikke lovligt at sprede husdyrgødning. Hvis det er tøvejr, er jorden som oftest meget våd, så det ikke kan lade sig gøre at foretage udspreddingen.

25. marts kan være et godt tidspunkt at sprede fjerkrægødning ovenpå hvede, hvis temperaturen ikke er for høj. I mange år vil foråret dog være i fuld gang, og så vil der forekomme forøget ammoniakfordampning og lugtgener. Forøget ammoniakfordampning betyder mindre kvælstof til rådighed for hveden og dermed mindre udbytte i hveden.

20. maj er det direkte uansvarligt at sprede fjerkrægødning på hveden. Dels er det overvejende sandsynligt, at langt hovedparten af kvælstoffet forsvinder i form af ammoniakfordampning og at man derfor får langt, langt mindre kvælstof til rådighed til hveden og dermed et meget stort udbyttetab til følge. Dels vil en udkørsel sidst i maj give betydelige lugtgener for naboer. Da fjerkrægødning kun kan spredes over en bredde på 12 meter og da maskinerne har brede dæk af hensyn til marktryk, vil alene køreskaderne på dette tidspunkt, betyde et betragteligt udbyttetab.

Det er vanskeligt at beregne et præcist udbyttetab i dette scenarie, da meget afhænger af det enkelte års forhold, men et overslag kunne være følgende:

Udspredding 5. februar: Ingen udbyttetab, såfremt det kan udsprede lovligt i forhold til lov om husdyrgødning og såfremt vejret er optimalt til at køre på markerne. Desuden vil ammoniaktabet være minimalt.

Udspredding 25. marts: Som et gennemsnit af gode og dårlige udbringningsforhold, vil jeg vurdere udbyttetabet til at ligge i størrelsesordenen 8 - 10 hkg/ha + 3-4 hkg/ha i køreskade = ca. 12 hkg/ha. Ammoniaktabet vil jeg vurdere til at være i størrelsesordenen 15 - 20 % af den udbragte N- mængde i husdyrgødningen, svarende til 21 - 28 kg kvælstof pr ha. , i forhold til udspredding på et optimalt tidspunkt.

Udspredding 20. maj: Udbyttetabet vil nok ligge omkring 18-22 hkg/ha alene på grund af dårlig udnyttelse af kvælstof og yderligere 10 hkg/ha i køreskade = ca. 30 hkg /ha. Ammoniaktabet vil være enormt og næppe ligge under 50 % og i mange tilfælde væsentlig over 50 % af det udbragte N-mængde i husdyrgødningen. Det svarer til et kvælstoftab på 70 kg kvælstof pr hektar eller mere, i forhold til udkørsel på et optimalt tidspunkt.

Det økonomiske tab i dette scenarie vil sandsynligvis ligge nogenlunde på niveau med tabet i scenarie 2, men kvælstoftabet vil være betydeligt større og lugtgenerne vil også være klart større.

Andre muligheder: Principielt kunne en mindre del af fjerkrægødningen køres ud til hvede i efteråret, men kvælstofudnyttelsen vil ikke blive bedre af den grund, da spredning af husdyrgødning om efteråret, giver stor risiko for tab af kvælstof via udvaskning og dermed vil det også påvirke både udbyttet og kvælstofregnskabet negativt.

Andre forhold, der har betydning:

Lugtgener: Med den nuværende praksis køres der husdyrgødning ud én gang om året, på det mest optimale tidspunkt og på den mest optimale måde i forhold til både ammoniakfordampning, hensyntagen til naboer og af hensyn til udbyttet og økonomien. Hvis udspredningen skal til at foretages 3 eller 4 gange (februar og april og maj + stadig udspredning på det mest optimale tidspunkt i marts), vil det naturligvis være til væsentlig større gene for de omkringliggende beboere end den nuværende praksis.

Andre hensyn til naboer: Ved udspredning i april og maj kan man nemt risikere at skulle køre kyllingemøg ud i forbindelse med konfirmation og andre helligdage. Hvordan håndterer man det? Kyllingeproduktionen er stramt styret og man bestemmer ikke selv hvornår stalden tømmes. Det er slagteriet der bestemmer hvornår der skal leveres kyllinger og stalden skal tømmes straks efter levering, for den skal være klar til næste hold kyllinger der er bestilt for lang tid siden på rugeriet.

Almindelig sund fornuft og godt landmandskab: Det er sund fornuft og godt landmandskab at gøre tingene når de er optimale for alle parter. Optimalt for både miljø, landmanden og naboerne. Det er sikkert i bedste mening, at det er foreslået at køre fjerkrægødning ud i april og maj måned, men jeg håber, at ovenstående viser, at hverken miljøet eller landmanden, eller landmandens naboer, vinder på det forslag.

Konklusionen, set fra min side, er at Jens Peter Raun ved den nuværende drift gør det mest optimale for at mindske ammoniakfordampning og mest muligt for at mindske lugtgener. Jeg har svært ved at se nogle ændringer af nudriften i marken, som kan medføre mindre risiko for tab af kvælstof, i form af enten ammoniakfordampning eller udvaskning.

Med venlig hilsen
Kolding Herreds Landbrugsforening

Aksel B Ravn
Planteavlskonsulent
Direkte tlf. 76 34 17 16
Mobil: 24 41 27 16
E-mail: abr@khl.dk